

Ruoka-aputoiminnan valtionavustuksen jakaminen vuodelle 2025

Järjestöjen ja seurakuntien vaikuttamistoimielin 20.01.2025 § 8

Valmistelija järjestökoordinaattori Arto Lampila, p. 050 312 5271

Selostus asiasta **Yleistä**

Ruoka-aputoiminnan määräraha on kohdennettua valtionavustusta, jota kunnat tai hyvinvointialueet voivat hakea ruoka-avun toteuttamisen kustannuksiin. Ruoka-aputoiminnan valtionavustuksiin on osoitettu valtion talousarviossa vuosittainen 2 900 000 euron määräraha, Keski-Suomen laskennallinen osuus tästä on n. 140 000e/vuosi. Tulevassa haussa samalla päätöksellä vahvistetaan avustus vuosille 2025–2026.

Vuodesta 2025 alkaen ruoka-aputoiminnan rahoitus siirtyy terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tehtäväksi. Valtionavustukset myönnetään alueittain laajempina kokonaisuuksina hankehallinnoijille, eli kunnille tai hyvinvointialueille, jotka siirtävät valtionavustusta edelleen varsinaista ruoka-aputoimintaa järjestäville osatoteuttajille. Alueelle myönnettävä valtionavustus kohdistetaan pääasiassa osatoteuttajien ruoka-aputoiminnan järjestämisestä aiheutuviin välittömiin kustannuksiin. Keski-Suomessa on sovittu, että hyvinvointialue vastaa hallinnoinnista jatkossakin.

Valtionavustuksen tavoitteena on tukea ruoka-aputoiminnan järjestämisen edellytyksiä, vahvistaa alueen kuntien ja sillä toimivien ruoka-aputoimijoiden tavoitteellista yhteistyötä sekä vahvistaa ruoka-aputoiminnan yhteyttä ja kiinnittymistä alueella tapahtuvaan, osallisuutta edistävään ja eriarvoisuutta, köyhyyttä, syrjäytymistä ja syrjintää vähentävään hyvinvointityöhön.

Vuosille 2025-2026 haettava valtionavustuksen hakuaika on 31.1.2025 saakka. Avoimet infotilaisuudet Keski-Suomen yhteiseen hakemukseen osallistumisesta järjestetään 9.1. ja 16.1.

Vaikutusten ennakoarviointi

Ruoka-avun valtionavustuksella on suuri merkitys ruoka-aputoimintaa toteuttavien järjestöjen toimintaedellytyksille. Ottamalla vastuun valtionavustuksen koordinoinnista Keski-Suomen osalta hyvinvointialue osaltaan varmistaa, että keski-suomalaisilla ruoka-aputoimijoilla on mahdollisuus hyödyntää valtionavustusta. Lisäksi valtionavustus toimii työkaluna tiivistää alueen ruoka-aputoimijoiden välistä sekä ruoka-aputoimijoiden, alueen kuntien ja hyvinvointialueen välistä yhteistyötä sekä levittää hyviä käytäntöjä.

Ruoka-aputoiminnalla pystytään tukemaan heikoimmassa asemassa olevia henkilöitä. Toiminnalla on vaikutuksia myös syrjäytymisen ehkäisyyn ja yksinäisyyteen, sillä ruoka-apua jakavilla järjestöillä on tarjolla myös muutakin toimintaa. Tarkoitus on tuoda myös hyvinvointialueen sosiaalipalveluita toiminnan yhteyteen.

Toiminnalla myös ympäristövaikutuksia, sillä hävikkiruoka saadaan hyötykäyttöön.

Toimivalta

Hallintosääntö § 29

Toimintasääntö § 2

Esittelijä	Palvelujohtaja, hyvinvointi ja kumppanuudet Peränen Nina
Päätösehdotus	Järjestöjen ja seurakuntien vaikuttamistoimielin kuulee esittelyn ruoka-avun valtionavustusten muuttuneista hakuperusteista vuosille 2025-2026 ja pystyy evästämään valmistelijaa. <u>Asian kokouks käsittely:</u> Järjestökoordinaattori Arto Lampila esitteli asiaa kokouksessa klo 10:53–11:03.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin. Järjestöjen ja seurakuntien vaikuttamistoimielin ei evästänyt valmistelijaa.

Järjestöjen ja seurakuntien vaikuttamistoimielin 14.04.2025 § 22

Valmistelija	järjestökoordinaattori Arto Lampila, p. 050 312 5271
Selostus asiasta	Yleistä Sosiaali- ja terveysministeriö myönsi 2.4.2025 julkaistulla päätöksellä (valt-2024-10-23) Keski-Suomen hyvinvointialueelle 279 386 euroa jaettavaksi alueen ruoka-apua jakaville järjestöille. Hyvinvointialue ei ota valtionavustuksesta hallintokuluja, varaus on ainoastaan tilintarkastuksen kustannuksille. Avustuksen käyttöaika on 1.1.2025-31.12.2026 ja se on tarkoitettu lahjoitetun ruuan jakeluun ja siihen liittyvän muun ruoka-aputoiminnan järjestämisen kustannuksiin ja lahjoitus- ja hävikkiruokapainotteisiin yhteisöruokailuihin. Avustettavan toiminnan tavoitteena on: - ruoka-avun järjestämisen tuleminen ja toimintaedellytysten parantaminen - yhteistyön vahvistaminen alueen kuntien ja ruoka-aputoimijoiden välillä tavoitteellisesti ja pitkäjänteisesti - Ruoka-aputoiminnan kytkeminen osaksi laajempaa hyvinvointityötä, joka edistää osallisuutta ja vähentää eriarvoisuutta, köyhyyttä, syrjäytymistä ja syrjintää Keski-Suomesta ilmoittautui mukaan valtionavustushakuun 18 järjestöä: - Muuramen mannatupa ry - ViaDia Suolahti ry - ViaDia Saarijärvi ry - Keltinmäen ja Myllyjärven asukkaat ry - Viitasaaren helluntaiseurakunnan yhdistys ry - ViaDia Viitasaari ry - Suomen Punainen Risti Hankasalmen osasto

- ViaDia Äänekoski ry
- Suomen Punainen Risti Petäjäveden osasto
- Saarijärven Työttömät ry
- KRIS Keski-Suomi ry
- Ääneseudun Ilona ry
- Suolahden Työttömät ry
- Rauhan Majakka ry
- Lähi-Idän lähetys ry
- Väentupa ry
- Rakkauden Valloittamat ry
- Jyväskylän Suvanto ry

Talous

Valtionavustus jaetaan 18 järjestön kesken. Hyvinvointialueelle jää ainostaan varaus tilintarkastukselle.

Toimivalta

Hallintosääntö § 29

Toimintasääntö § 2

Esittelijä	Palvelujohtaja, hyvinvointi ja kumppanuudet Peränen Nina
Päätösehdotus	Järjestöjen ja seurakuntien vaikuttamistoimielin merkitsee tiedoksi valtionavustuspäätöksen ja kuulee esityksen avustuksen jakamisen perusteista.
	<u>Asian kokouks käsittely</u>
	Seija Saarelainen saapui kokoukseen klo 10:55 ennen päätöksentekoa.
	Maria Kaisa Aula poistui kokouksesta klo 10:58 ennen päätöksentekoa.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Aluehallitus 13.05.2025 § 149 2792/02.01.01.02/2024	
Valmistelija	järjestökoordinaattori Arto Lampila, p. 050 312 5271 palvelujohtaja Nina Peränen, p. 050 594 6783
Selostus asiasta	Yleistä THL myönsi 2.4.2025 julkaistulla päätöksellä (va-thl-2024-10-23) Keski-Suomen hyvinvointialueelle 282 386 euroa jaettavaksi alueen ruoka-apua jakaville järjestöille. Avustuksen käyttöaika on 1.1.2025-31.12.2026 ja se on tarkoitettu lahjoitetun ruuan jakeluun ja siihen liittyvän muun ruoka-aputoiminnan järjestämisen kustannuksiin sekä lahjoitus- ja hävikkiruokapainotteisiin yhteisöruokailuihin.

Hyvinvointialue kutsui tammikuussa 2025 keskisuomalaisia ruoka-apua jakavia järjestöjä ilmoittautumaan mukaan valtionavustushakuun. Keski-Suomesta ilmoittautui mukaan 18 järjestöä. Järjestöiltä edellytettiin, että he sitoutuvat osoittamaan kirjanpidostaan avustuksen tarkan käytön sekä ilmoittamaan ruoka-avun jakelustaan ruoka-apu.fi -palvelussa.

Vuodelle 2025 valtionavustuksesta jaetaan 138 550 euroa. Loppusumma 143 836 euroa varataan vuodelle 2026. Hyvinvointialue ei käytä avustussummasta hallintokuluihin muuta kuin varauksen vuonna 2026 tehtävälle tilintarkastukselle.

Avustussummaa jaettaessa järjestöille on huomioitu järjestöjen jakaman ruoka-avun (ruokakassien ja annosten) määrä, jakopisteiden ja -päivien määrä, toiminnan alueellinen merkitys sekä järjestön oma arvio avustuskelpoisista kustannuksista vuodelle 2025 ja toteutuneet kustannukset vuonna 2024.

Esitys valtionavustuksesta ruoka-apua jakaville järjestöille vuonna 2025

Pienet

Keltinmäen ja Myllyjärven asukkaat ry 1 000 euroa
KRIS Keski-Suomi ry 3 000 euroa
Muuramen mannatupa ry 3 500 euroa
Suomen Punainen Risti Hankasalmen osasto 2 900 euroa
Suomen Punainen Risti Petäjäveden osasto 1 350 euroa
Saarijärven Työttömät ry 3 000 euroa
ViaDia Suolahti ry 3 500 euroa
ViaDia Saarijärvi ry 3 500 euroa
ViaDia Viitasaari ry 1 800 euroa
ViaDia Äänekoski ry 3 000 euroa
Viitasaaren helluntaiseurakunnan yhdistys ry 3 000 euroa
Ääneseudun Ilona ry 1 000 euroa

Keskikokoiset

Lähi-Idän lähetys ry 10 000 euroa
Rakkauden Valloittamat ry 7 000 euroa
Rauhan Majakka ry 10 000 euroa
Suolahden Työttömät ry 10 000 euroa
Väentupa ry 10 000 euroa

Suuret

Jyväskylän Suvanto ry 61 000 euroa

Järjestöjen kanssa tehdään THL:n mallipohjaan perustuvat sopimukset, joissa sovitaan avustuksen kohdentumisesta ja käytöstä sekä järjestöjen velvollisuuksista mm. valtionavustuksen raportointiin tarvittavien aineistojen toimittamisessa.

Talous

Valtionavustus jaetaan kokonaisuudessa järjestöille (poislukien tilintarkastukseen varattu summa). Avustussumma saadaan kokonaisuudessaan maksatushakemuksen perusteella takautuvasti.

Vaikutusten ennakkoarviointi

Ihmiset ja väestöryhmät

Ruoka-aputoiminnalla pystytään tukemaan heikoimmassa asemassa olevia keski-suomalaisia. Järjestöjen jakamalla ruoka-avulla on monen arkeen ja pärjäämiseen suuri merkitys. Ruoka-avun piirissä on lapsiperheitä, työssäkäyviä sekä ikääntyneitä.

Toiminnalla on vaikutuksia myös syrjäytymisen ehkäisyyn ja yksinäisyyteen, sillä ruoka-apua jakavilla järjestöillä on tarjolla muitakin toimintaa. Tarkoitus on tuoda myös hyvinvointialueen sosiaalipalveluita toiminnan yhteyteen.

Talousvaikutukset

Valtionavustuksella on suuri merkitys järjestöjen toimintamahdollisuuksille. Vaikka avustusta ei suoraan voi käyttää ruuan hankintaan, syntyy toiminnasta paljon muitakin kustannuksia järjestöille, jotka pääasiallisesti toimivat vapaaehtoisvoimin.

Ympäristövaikutukset

Hävikkiruoka saadaan tehokkaammin hyötykäyttöön

Seutuvaikutukset

Valtionavustuksen koordinointi hyvinvointialueen kautta mahdollistaa sen mahdollisimman tasapuolisen jakautumisen alueella. Pystymme myös vahvistamaan järjestöjen, kuntien sekä hyvinvointialueen keskinäistä yhteistyötä.

Toimivalta

Hallintosääntö § 83

Esittelijä	Hyvinvointialuejohtaja Tollet Jan
Päätösehdotus	Aluehallitus päättää ruoka-aputoiminnan valtionavustuksen jakamisesta keski-suomalaisille ruoka-apua jakaville järjestöille esittelytekstin mukaisesti.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.